

Det er endvidere flertallets opfattelse, at midlerne til den fortsatte støtte til omstilling og demokratisering i Central- og Østeuropa ikke bør tages af ulandsmidlerne. Ulandsbistanden bør stige i den planlagte takt op til 1 pct. i 1992. Derimod kan flertallet varmt anbefale, at kommende militære besparelser overføres til en indsats til støtte for økonomisk omstilling og demokratisering i Central- og Østeuropa. Endelig er det flertallets opfattelse, at den danske indsats bør ske i sammenhæng med den øvrige indsats bl.a. via det nordiske samarbejde og samarbejdet inden for EF, OECD m.v.

Flertallet ser således frem til en samlet drøftelse og fastlæggelse af prioriteringen af midlerne efter forelæggelse af den foreslåede flerårige plan for prioriteringen og omfanget af støtten til Central- og Østeuropa (samt Baltikum/Sovjetunionen).

Et *mindretal* (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag og ønsker at udtale:

Mindretallet ønsker ikke på forhånd at binde finansieringen af besparelser i forsvarsbudgettet, sådan som det foreslås af flertallet. Mindretallet ønsker mulighederne for en delvis finansiering over ulandsmidlerne nærmere undersøgt på baggrund af, at Danmark ligger i toppen internationalt med hensyn til ulandsbistand, og at andre lande, bl.a. Sverige, har fundet, at indsatsen i Øst- og Centraleuropa i høj grad er at regne som en egentlig bistandsindsats, og at andre derfor helt eller delvis finansierer indsatsen med bistandsmidler.

Der henvises til besvarelsen af spørgsmål 1 og 2, der er optrykt som bilag til betænkningen.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag, men ønsker dog at udtale følgende:

Fremskridtspartiet har intet imod, at regeringen fremlægger et beslutningsgrundlag om finansiering af det fremtidige samarbejde med de østeuropæiske lande, men Fremskridtspartiet er imod, at der ydes hjælp til Østeuropa, medmindre pengene tages fra den eksisterende ulandshjælp. Hvis et flertal i Folketinget fastholder, at det forældede Danmark skal yde hjælpen, må det i hvert fald være rimeligt, at

pengene tages over det 8 mia. kr. store ulandsbudget.

Fremskridtspartiet vil i samme forbindelse påpege, at også bevillingen til EF's bistandsarbejde, Lomé, Nordisk Råd, FN og lignende bistandsarbejde samt omkostninger til ansylander i Danmark må afholdes over ulandskontoen, såfremt et folketingsflertal fastholder de nævnte bevillinger.

Et *tredje mindretal* (Centrum-Demokraternes medlem af udvalget) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag og udtaler:

Forudsætningen for at fastholde de massive ændringer, der gennem de seneste år er sket i Østeuropa, er, at den økonomiske situation i landene bedres. Dette skal både ske i effektiviteten i produktionen og i en højere levestandard. Udviklingen i det tidligere DDR viser, hvilke store problemer landene står over for, langt større end nogen havde drømt om.

Hidtil har hjælpen på trods af gode tiltag haft en vis grad af tilfældighed over sig. Derfor er det vigtigt, at der nu sker en koordination af hjælpen mellem de initiativer, som Danmark gennemfører nationalt, i EF, Norden og andre internationale fora. Dette vil øge hjælpens effektivitet.

CD vil dog understrege, at på lang sigt kan kun åbne handelsforbindelser og aftaler mellem EF og de østeuropæiske lande løse en række af de fundamentale problemer. Selv om dette er målet, vil CD dog advare mod, at man åbner for grænserne hurtigere, end de østeuropæiske lande socialt og økonomisk kan klare det. Der må altså ske en koordination mellem hjælpeprogrammer på den ene side og landenes samhandelssituation på den anden.

Ikke mindst de miljø- og energimæssige områder bør fra dansk side prioriteres højt. På disse områder har Danmark speciel viden og ekspertise, som bør kunne komme de nye demokratier til gavn. Derfor kunne en omlægning af danske miljøbevillinger fra nationale projekter til projekter rettet mod Østeuropa være en god idé. »100 mio. kr. givet ud på en østeuropæisk flod gør meget mere for miljøet end 100 mio. kr. givet ud til Skjern Å«, kunne være devisen.

Ikke mindst i Sovjetunionen er den politiske situation imidlertid stadig så ustabil, at tiden ikke er inde til at svække det danske forsvar.